

Det kongelige kulturdepartement
Postboks 8030 Dep,
0030 Oslo

HØRINGSUTTALELSE – FORSLAG TIL ENDRING I LOV OM STADNAMN.

Bakgrunnen for at denne sak kommer opp nå, er de mange endringer av godt innarbeidede stedsnavn som Statens Kartverk har foretatt etter ikrafttredelse av nåværende stedsnavnlov. Endringene har ofte møtt kraftig motstand i mange lokalsamfunn. De endrede navn har gjerne vært i bruk i flere hundre år.

Stortingets representanter har også tidligere flere ganger reagert på Statens Kartverks snevre fortolkning av lovformuleringen ”den nedervde lokale uttalen”, samt begrepet moderne rettskrivningsprinsipp. Kartverkets praksis har ikke endret seg, selv om man i 2007 fikk inn i veiledningen til forskriftenes §4, følgende uttalelse:

”Departementet vil likevel understreke at også skriftpåverka namneformer og nyare namneformer er ein del av norsk namnetradisjon. Dersom slike namneformer er i allmen bruk lokalt og lokalsamfunnet identifiserer seg med dei, må det leggjast vekt på dette ved fastsetjing av skrivemåten når formane ligg innanfor regelverket.”

På bakgrunn av Statens Kartverks fortsatte praksis, fremmet derfor stortingsrepresentantene Olemic Thommesesen og Øyvind Halleraker et dokument 8-forslag om endring av Stedsnavnloven (Dokument nr 8:58 (2007-2008) Inst S. Nr 124 (2008-2009). Forslaget gikk i korthet ut på at kravet om at navnene skal følge gjeldende rettskrivningsprinsipper, ikke skal gjelde selve gårds/bruksnavnet, og at kravet om ensartet skrivemåte i ulike funksjoner, oppheves. Grunneiers synspunkt i saken bør tillegges særskilt vekt.

Saken ble behandlet i Stortingets Familie- og kulturkomite som i sine bemerkninger, datert 18.12.2008, sier følgende: *”Allikevel stiller komiteen spørsmål ved om kulturminnehensynet er truet selv om skrivemåte av gårds / bruksnavn tillates å avvike fra normert norsk og variere innenfor samme geografiske område, slik tilfellet har vært opp gjennom tidene. Komiteen vil påpeke at skrivemåte innført på et senere historisk tidspunkt enn navnets opprinnelse, allikevel er av relativt eldre dato og i henhold til datidens skrivemålsform. I et slikt perspektiv ligger det, etter komiteens oppfatning, også en historisk verdi å kunne videreføre skriveformen fra den tid da en begynte å fastsette stedsnavn i skriftlig form.”*

Stortinget sluttet seg enstemmig til det fremlagte dokument 8-forslaget.

Kulturdepartementet som stilte seg noe skeptisk til Stortingets forslag, sier i brev til Familie- og kulturkomiteen, datert 29.05.2008 at dersom man skal følge Stortingets vedtak, så vil departementet på grunnlag av dette anta at innføringen av vetorett for grunneier eventuelt gjennomføres ved å:

- fjern § 6 første ledd fjerde punktum: ”Synspunkta til eigaren skal tilleggjast særskild vekt”
- legg til et nytt fjerde ledd i § 8: ”Vedtak som endrar skrivemåten av gardsnamn og bruksnamn må godkjennast av eigaren”.

Denne formulering er Bokmålsforbundet helt enig i.

Bokmålsforbundet er derfor høyst forbauset over det forslag som departementet nå har sendt ut til høring. Her legger departementet opp til å skille mellom gårds- og bruksnavn. Ikke bare er det utsendte forslag i strid med departementets eget forslag i brev av 29.05.2008, det er også klart i strid med det forslag Stortinget enstemmig har sluttet seg til.

Det er åpenbart at departementets nye forslag er utarbeidet etter sterkt press fra Statens Kartverk som ikke vil bli vingeklippet, samt Noregs Mållag.

Vi vil i denne forbindelse ikke unnlate å gjøre oppmerksom på Mållagets uttalelse på landsmøte 16.04.2012. Mållaget, som er sterkt imot å gjøre endringer i Stedsnavnloven, sier i sin uttalelse at de er imot skriftformer som angivelig ble nedtegnet til dansk av prester og fogder på 1500 – 1800-tallet.

300 – 500 års skrifttradisjon er tydeligvis ikke nok for Norges Mållag, og heller ikke for Statens Kartverk, som opptrer som Norges Mållags forlengede arm.

Kartverket har nærmest ført et korstog mot det man i nynorskretser betegner som ”dansklingande namn”. ”400 års-natten” spøker fremdeles i målaktivistenes hode.

Mållagets kamp mot ovennevnte navneformer, er bare en fortsettelse av den kamp de førte mot bl. annet innarbeidene bynavn for 80 – 100 år siden. Da ville nynorskaktivistene omdøpe Bergen til Bjørgvin, Kragerø til Kråkerøy og Tvedestrand til Tveitstrand. Den gang satte Stortinget foten ned, det har Stortinget også gjort denne gang.

Det at Statens Kartverk og Norges Mållag er imot et stortingsvedtak, skal ikke ha innvirkning på departementets gjennomføring av Stortingets vedtak.

Det burde være unødvendig å minne om at Stortinget er den lovgivende makt. Departementets oppgave, som utøvende makt, er lojalt å følge opp Stortingets vedtak. Det har departementet ikke gjort i denne sak.

Bokmålsforbundet forventer derfor at departementet legger frem et revidert forslag til lovendring, i overensstemmelse med Stortingets beslutning.

Bergen, 30.07 2012
Bokmålsforbundet

Arve Waage (s)
advokat, viseformann

Steinar Øksengård (s)
formann

NB! Dette dokument har kun elektronisk signatur.